

ATT FÅ VARA SIG SJÄLV

om livsstilar, identitet normer och grupptillhörighet.

Mikael C. Svensson

LIVSSTIL

- **Livsstil** är hur livet levs, vad man tycker om och livsinnehåll som man väljer själva, men som delas av en grupp.

Exempel:

- I vissa fall kan man hitta synliga tecken på vilken livsstil personen har, exempelvis i form av särskilda kläder, huvudbonad(hatt, sjal, keps) piercing eller tatueringar.
- Det kan också handla om att känna grupptillhörighet, såsom till ett fotbollslag, idrottsklubb, teaterförening.
- Det kan också vara ekonomiskt indelat i låg-medel –höginkomsttagare.

FÅR MAN TILLHÖRA OCH SE UT HUR MAN VILL?

VILKEN GRUPP TILLHÖR VI?

- Är det lätt att se en människas kulturella-bakgrund, sexualitet, etnicitet eller religion?

FÅR MAN TILLHÖRA OCH SE UT HUR MAN VILL?

- Livsstilsprogram på TV som handlar om matlagning, trädgårdsskötsel, fritidsaktiviteter, talar om för oss hur vi borde göra.
- Sociala medier(facebook etc) och reklam, säger att vi bör ha den senaste mobiltelefonen, dataspelet, klädesplagget.

Ingen vill hamna utanför.

- Hur väljer vi vad som är rätt?
- Hur väljer du?
- Vem påverkar dina val?(kompisar, familj, facebook, tv etc.)
- Är det viktigt att du har rätt stil?
- Tar du efter stilar helt, blir du endast inspirerad eller har du din helt egna stil?

IDENTITET

- Vår identitet(vem vi är) lär vi oss, när vi förstår hur andra människor uppfattar oss och beter sig kring oss.
- Social identitet beskriver grupper vi känner tillhörighet med.
- Personlig identitet beskriver hur vi skiljer oss från andra människor i de grupper vi tillhör.
- Vi skapar våra personligheter i grupper med andra människor.
- Det är en process som börjar under tidig barndom och fortsätter hela livet.

FRÅGOR

1. Är det viktigt för dig vilka kläder du har på dig?
2. Är det viktigt för dig vad dina kompisar har på sig?
3. Hur är du tillsammans med dina kompisar. (den hjälpsamma, roliga, snälla, coola etc.)
4. Hur blir du behandlad av dina kompisar?(med respekt, får beröm, många tar efter mig)
5. Trivs du som person när du är med dina kompisar? (känner du dig avslappnad etc)
6. Ser dina kompisar upp till dig? (gör du bra saker som dina kompisar , vill ta efter)
7. Hur tror du ditt liv kommer se ut i framtiden?

OLIKA LIVSSTILAR

<https://www.youtube.com/watch?v=NhLxspVnzZ0>

https://www.youtube.com/watch?v=_XTHD60YRzk

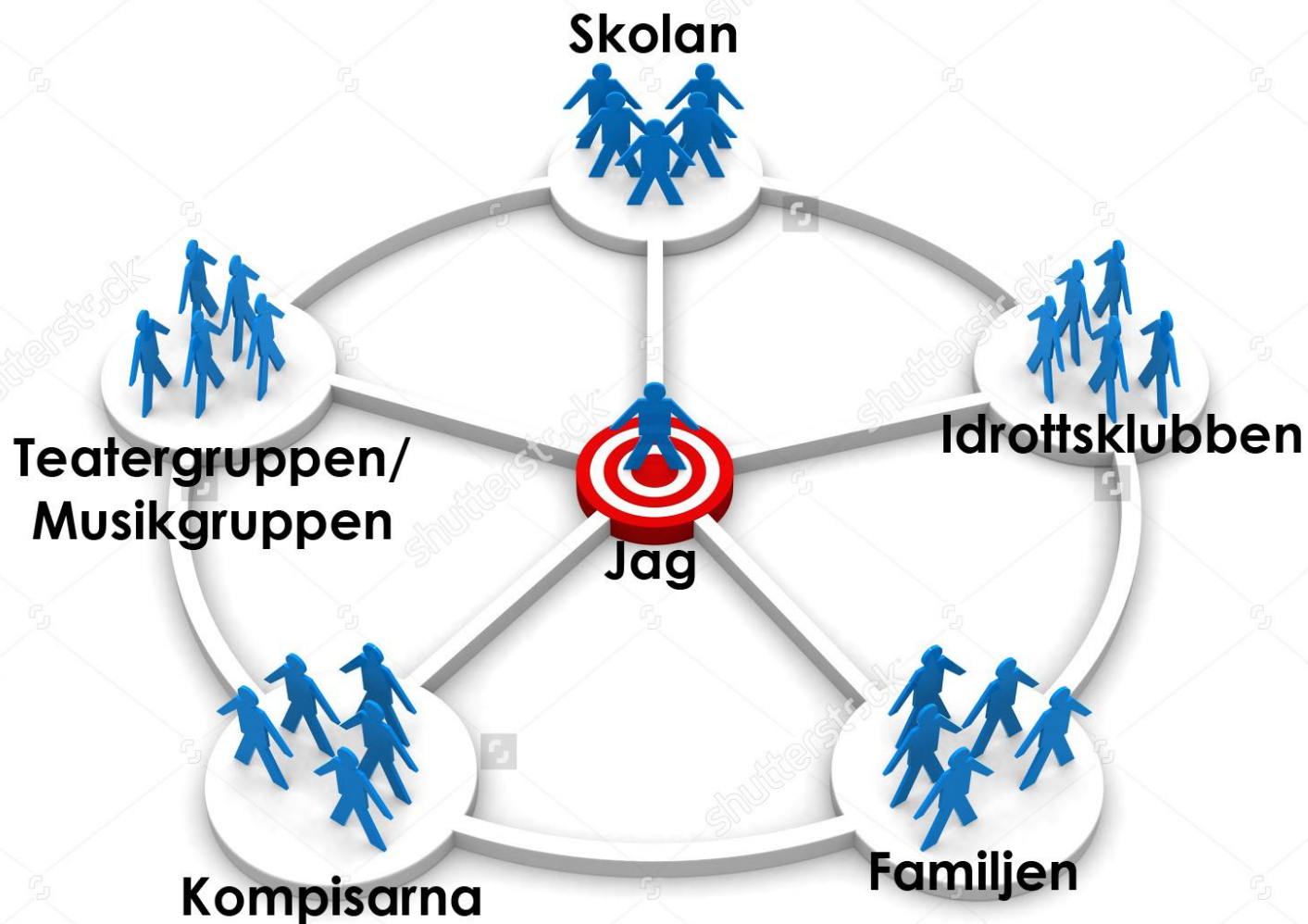

GRUPPER

- En grupp kan beskrivas som ett antal människor som alla känner samhörighet med varandra på något sätt.
- Människan är en social varelse och hon ingår i flera grupper i sitt liv.
- Det kan handla om skolklassen likväl som ett politiskt parti eller familjen.
- Människan har alltid ställt sig frågan:
-vem är jag? -vem skulle jag vilja vara? -vilken plats har jag i gruppen?
- Grupper nybildas, ändras och upphör hela tiden. Men behovet av att tillhöra en grupp finns alltid kvar och ingen kan helt ställa sig utanför samhällets grupper.

DE OLIKA GRUPPERNA

ROLLER

- I alla grupper finns deltagare, olika individer med olika roller.
- Någon kommer att vara lyssnaren i gruppen, någon kommer att vara ledaren och någon kanske blir den roliga personen.
- Att man har en roll i en grupp betyder inte att man har samma roll i alla grupper, utan man kanske är tystlåten tillsammans med vissa personer och mer pratglad med andra.
- Begreppet roll innefattar alla förväntningar som ställs på dig. - Om man tar lärarrollen som exempel så vet vi alla vad en lärare är och hur de ska bete sigeller vet vi?
- Roller kan vara olika nuförtiden. Internet har gjort att vi kan vara anonyma och skapa roller utifrån det, på gott? Eller på bara ont?

ROLLER PÅ INTERNET

- <http://urskola.se/Produkter/183889-Pirr!-Vara-van-online>

DISKUSSIONSFRÅGOR

- Vad ska man tänka på när man skriver på sociala medier?
- Vilka kan konsekvenserna bli?
- Har du själv ett ansvar i det du skriver?
- Vad ska man göra om man märker att någon kränker andra?
- Vad gör du själv om du märker att någon blivit kränkt och ledsen av vad du skrivit?
- Är det ok att vara anonym, när man skriver?

NORMER

- För att samhällen och grupper ska kunna fungera krävs det att de fungerar som enhet(som en, tillsammans).
- Varje grupp har därför en uppsättning av regler som reglerar hur man ska bete sig, tänka och känna i specifika situationer.
- Några av reglerna är nedskrivna lagar och regler men det finns även oskrivna värderingar av vad som är rätt och fel. Vi kallar dessa skrivna och oskrivna regler för normer.
- Att lära sig normer kallas socialisation och sker genom familjen, skolan, fritidsverksamhet, vänner, media etc.
- Många normer som vi blir uppfostrade till blir självklara för oss.

OLIKA ROLLER, NORMER & FÖRESTÄLLNINGAR

Gamla Normer

- Mannen är det bästa könet och den som bestämmer!
- Kvinnan ska lyssna och lära!
- Det är bara mannen som ska laga bilen!
- Mannen måste vara stor & stark!
- Det är bara kvinnan som ska laga mat!

Diskussionsfrågor

- Vad är manligt och vad är kvinnligt?
- Jämställdhet, vad betyder det?
- Vem bestämmer att det ska vara så?
- På vilket sätt kan vi påverka?
- Har Sverige ett jämställt samhälle?
- Kan vi alltid förbättra oss isf hur?

EXEMPEL PÅ NORMER

<https://www.youtube.com/watch?v=tKT9MWv-6P4>

FLER EXEMPEL

- Vem är norm? Normer är det som anses normalt och inte behöver förklaras.
- För att beskriva det som faller utanför normen behövs ofta ett tillägg som visar att någon avviker från normen.
- Här är några exempel:
 - fotboll – tjejfotboll
 - läraren – den turkiska läraren
 - idrottaren – den funktionsnedsatta idrottaren
 - mamman – den lesbiska mamman
 - chefen – den kvinnliga chefen
 - sjuksköterskan – den manliga sjuksköterskan

- Vi behöver inte säga kill-fotboll, den svenska läraren, den funktionsobehindrade idrottaren, den kvinnliga sjuksköterskan, den heterosexuella mamman eller den manliga chefen eftersom de utgör normen.
- Men vad är rätt och vad är fel?
 - rätt och fel är svårt för det finns bara fel om någon anser att du gör fel i speciella situationer och grupptillhörigheter.(exempel, filmen om tunnelbanan)
- Det finns ingen människa som alltid och i alla situationer passar in på normen.

- En man som har nordiskt utseende, bär kostym och är 40 år får antagligen ofta ett bättre bemötande och blir tagen på större allvar än många andra.
 - men om samma man har läs- och skrivsvårigheter eller är ensamstående med två barn kanske han inte får ett lika bra bemötande.
- En person kan alltså utgöra normen på vissa områden utan att göra det på andra.

JÄMLIKHET OCH JÄMSTÄLLDHET

Jämlikhet och jämställdhet betyder olika saker.

- Jämställdhet handlar om jämlikhet mellan män och kvinnor.
- Jämlikhet är när alla människor har samma värde och behandlas lika.
- Alla människor har rätt att säga vad de tycker, tro på vilken gud de vill och välja vilken partner de vill leva med.

ARBETSUPPGIFT

- Hur arbetar man med att få Sverige mer jämställt?
- På vilka sätt försöker man få ett mer jämlikt samhälle i Sverige?
- Kan vi själva vara med att påverka dessa punkter och i så fall på vilket sätt?
- Kommer Sverige att bli mer jämställt och jämlikt i framtiden?

Arbeta tillsammans 3 i varje grupp. Skriv ner svaren och era tankarna på papper

GENUSNORMER

- Det finns olika förväntningar på oss beroende på vilket kön vi tillhör.
- Det präglar vårt liv och påverkar allt från vilka jobb vi väljer, hur vi använder vår röst till den roll vi har samt hur vi uttrycker känslor.
- Det finns olika förväntningar på oss som tjejer/kvinnor respektive killar/män. Dessa förväntningar kallas genusnormer och begränsar handlingsutrymmet för alla oavsett kön.

- En gemensam norm för tjejer och killar är att de förväntas vara heterosexuella.
- Detta betyder att man ska passa in på de förväntningarna samhället har för hur en tjej/kille ska vara och bete sig. Detta kallas heteronormen.
- Heteronormen innebär också att alla förväntas definiera sig som antingen kille eller tjej (vilket skapar svårigheter för t.ex. transpersoner).

- Vår könsidentitet(om vi känner oss som kille el tjej) har stor betydelse när det gäller att utforma våra egna liv och påverka samhället i stort.
- Killars/mäns ord väger ofta tyngre än tjejers/ kvinnors och mansdominerade yrkesgrupper har ofta högre lön och högre status.
- Egenskaper och beteenden som kopplas till killar värderas oftast högre, både statusmässigt och ekonomiskt.

- Det finns även en maktobalans(vem bestämmer egentligen?) inom gruppen kvinnor och gruppen män.
- Förutom att präglas av genusnormer påverkas vi också av vår sexuella läggning, etniska tillhörighet, hudfärg, klasstillhörighet, funktionsförmåga etc.
- Att synliggöra(göra synligt, visa) och ifrågasätta de genusnormer vi ofta uppfattar som självklara är en måste för att jämna ut den maktobalans som finns mellan män och kvinnor idag.

HUR VILL SAMHÄLLET FORMA OSS?

Sustainable

Stickad peplumcardigan

179 SEK

Ärmlös chiffongblus

179 SEK

Ballerinadräkt

149 SEK

Bolero med blommor

179 SEK

Sustainable

Set

199 SEK

Sustainable

Set

199 SEK

Tunika

129 SEK

Tunika

129 SEK

Sustainable

Randig t-shirt

BAMSE

149 SEK

Sustainable

T-shirt med tryck

99 SEK

Kostymväst i sammet

149 SEK

Sustainable

T-shirt med tryck

129 SEK

FUNDERA PÅ:

- Vad är manligt/kvinnligt?
- Vad säger normen om hur man ska vara?
- Hur lever jag mitt liv?
- Vad kan jag göra för att själv förändra andra människors synsätt. När det kommer till;
 - Kultur, vår sexuella läggning, etniska tillhörighet, hudfärg, klasstillhörighet, funktionsförmåga etc?

